

Vägtrafikskador 2020

204

personer omkom i vägtrafikolyckor under 2020.

1 645

personer skadades svårt i vägtrafikolyckor under 2020.

77 %

158 av 204 omkomna, 77 procent, var män.

60 %

122 av 204 omkomna, 60 procent, var skyddade trafikanter dvs. de färdades i personbil, lastbil eller buss.

15

15 av 204 omkomna var barn (dvs. under 18 år).

33 %

68 personer (33 procent) av de omkomna var 65 år eller äldre.

2,0

2,0 personer per 100 000 invånare omkom i vägtrafiken i riket. Från 0,5 i Stockholms län till 4,9 i Västernorrlands län.

29 %

60 av 204 (29 procent) omkom inom tätbebyggt område, dvs. en majoritet omkom utanför tätbebyggt område.

Statistikens omfattning

Statistiken om vägtrafikskador baseras på uppgifter som polisen rapporterar från olycksplatser. Polisen rapporterar från olyckor med personsador enligt Kungörelse (1965:561) om statistiska uppgifter angående vägtrafikolyckor. Uppgifter om alkoholhalt i blodet bland omkomna förare kommer från Rättsmedicinalverket.

Detta är en sammanfattning av statistiken *Vägtrafikskador 2020* (Trafikanalys Statistik 2021:13).

Publiceringsdatum: 2021-04-29.

Denna statistik ingår i Sveriges officiella statistik (SOS) och Trafikanalys är statistikansvarig myndighet inom området transporter och kommunikationer. Trafikanalys analyserar och utvärderar svensk transportpolitik och ansvarar för den officiella statistiken.

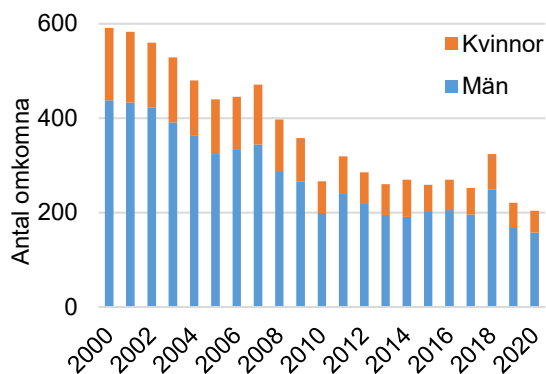
Minskning av antalet omkomna i vägtrafiken 2020

Under 2020 omkom 204 personer i vägtrafikolyckor, mot 221 personer året innan. Detta var en minskning med 17 personer (-8 procent). Antalet omkomna 2020 var därmed det lägsta antalet som uppmätts i den officiella statistiken *Vägtrafikskador*.

Av de 204 omkomna under 2020 var 46 kvinnor och 158 män, dvs. 77 procent var män (Figur 1).

Förutom de som dödades i *olyckor* i vägtrafiken under 2020, omkom 23 personer i *själv mord*.¹ Dessutom skadades 1 645 personer svårt (mot 1 951 året innan) och 13 709 personer skadades lindrigt (15 768 året innan).

Samtliga uppgifter kommer från polisens rapportering som utgör underlag för den officiella statistiken.

Figur 1. Antal omkomna i vägtrafikolyckor, män respektive kvinnor. Åren 2000–2020.
Anm: Självmord exkluderas på ett systematiskt sätt från antal omkomna i denna statistik från och med år 2010.

Flest omkomna i personbil

Av de omkomna under 2020 var 60 procent *skyddade* trafikanter dvs. färdades i personbil, lastbil eller buss. Den största trafikantgruppen var personbilister. Under 2020 omkom fler personbilsförare men färre passagerare, jämfört med 2019.

Antal omkomna i lastbil minskade från 29 personer 2019 till 16 personer år 2020. Ingen omkom i buss under 2020, och inte heller under 2018 eller 2019 (Tabell 1).

Av alla omkomna under 2020 var 40 procent *oskyddade* trafikanter, där motorcyklister och gående är de största trafikantgrupperna.

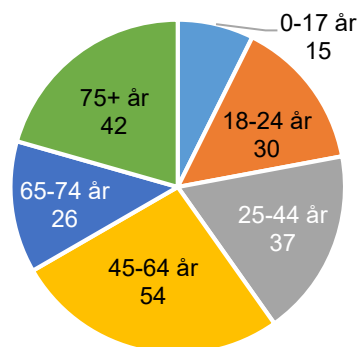
Tabell 1. Antal omkomna i vägtrafiken per trafikantgrupp. År 2019 och 2020 samt förändring mellan åren.

Trafikantgrupp	Antal omkomna 2019	Antal omkomna 2020	Förändring antal
Skyddade trafikanter	132	122	-10
Personbil – förare	66	78	+12
Personbil – passagerare	37	28	-9
Lastbil	29	16	-13
Buss	–	–	–
Oskyddade trafikanter	89	82	-7
Motorcyklister	29	28	-1
Mopedister	6	4	-2
Cyklister	17	18	+1
Gående	27	25	-2
Övriga	10	7	-3
Samtliga	221	204	-17

Anm: I gruppen "Övriga" finns bland annat skottrar, fyrhjulingar och ryttare.

En tredjedel av de omkomna är 65 år och uppåt

Av dem som omkom i vägtrafiken under 2020 var barn och unga vuxna (t.o.m. 24 år) 22 procent, 45 procent var 25–64 år och 33 procent var ålderspensionärer (65 år och äldre) (Figur 2).

Figur 2. Antal omkomna i vägtrafiken i olika åldersgrupper. År 2020.

Av de omkomna under 2020 var 15 barn (under 18 år), mot 9 barn året innan. Barnen motsvarade år 2020 7 procent av samtliga omkomna. Av de 15 barn som omkom befann sig 9 i personbil, 2 på moped, 1 på cykel, 2 gående och 1 på övrigt trafikelement.

¹ Från och med år 2010 exkluderas självmord från de omkomna i vägtrafikolyckor i den officiella statistiken.

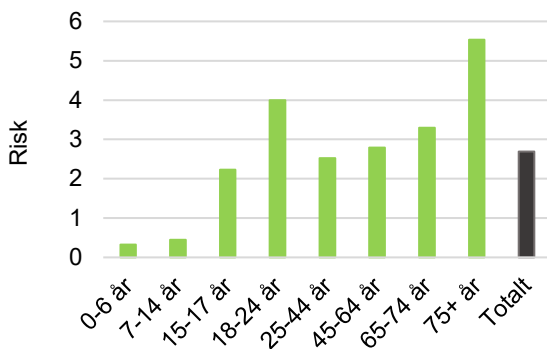
Få unga omkommer på moped och MC

Totalt omkom 4 mopedister under 2020, varav 2 barn (under 18 år). Övriga omkomna på moped var i 50-årsåldern. Ett av dödsfallen med mopedister var singel, övriga var kollision med annat motorfordon eller annat trafikelement.

De som omkommer på motorcykel är inte heller de särskilt unga. Av de 28 motorcyklister som omkom var samtliga 20 år och äldre, hälften av de omkomna var 45 år och äldre. Omkomna på motorcykel domineras av *förare* (95 procent under det senaste decenniet, 100 procent under 2020) och är främst män. Under 2020 omkom 27 män och 1 kvinna på MC. 11 av 28 motorcyklister omkom i singelolyckor.

Unga vuxna och äldre är riskgrupper

Ett sätt att beräkna risk i vägtrafiken är att relatera antal omkomna i en viss åldersgrupp till dess antal i befolkningen. Beräknat på detta sätt är risken att omkomma i vägtrafiken störst för de allra äldsta (75 år och äldre) följt av unga vuxna (18–24 år). Eftersom risken varierar mycket över enstaka år har vi beräknat ett genomsnitt för de senaste 10 åren (Figur 3).

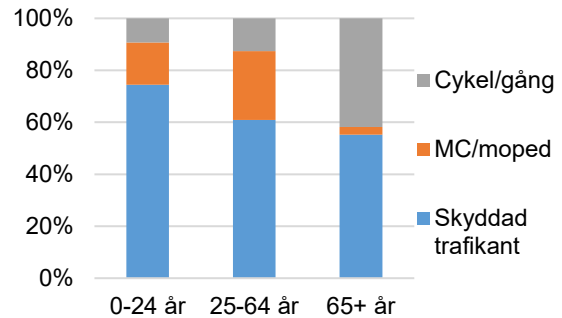
Figur 3. Risk beräknat som antal dödade per 100 000 personer i befolkningen. Per åldersgrupp och totalt, genomsnitt för åren 2011–2020.

Sett över en längre period har antal omkomna per invånare minskat i alla åldersgrupper. För befolkningen i sin helhet har risken mätt i antal dödade per invånare minskat med 70 procent sedan år 2000.

Äldre omkommer ofta som oskyddade trafikanter

Personbil är totalt sett det vanligaste färdmedlet bland de omkomna. De skyddade trafikanterna – personbil, lastbil och buss – står för 60 procent av

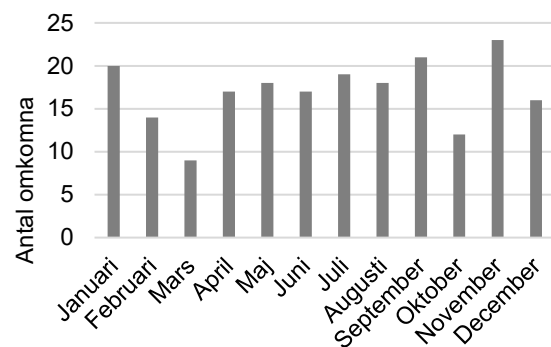
de omkomna (Tabell 1). Skillnaderna är dock stora mellan olika åldersgrupper. Bland de äldsta (65 år och äldre) är nära hälften av de omkomna *oskyddade trafikanter*, främst cyklister och gående. Bland barn och unga vuxna som omkommer dominerar bilen stort. Det är främst personer 24–64 år som omkommer på MC och moped (Figur 4).

Figur 4. Andel (procent) omkomna per trafikantgrupp i olika åldersgrupper. År 2020.

Mycket få personer omkom i olyckor under mars

Lägst antal omkom i olyckor under mars månad (9 personer) följt av oktober (12 personer). De två månader då flest omkom under 2020 var november (23 omkomna) följt av september (21 omkomna) (Figur 5).

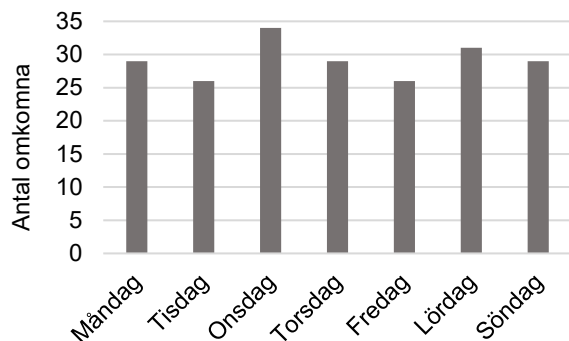
Figur 5. Antal omkomna per kalendermånad. År 2020.

Om vi delar in året i tre årstider har det senaste decenniet 41 procent av de omkomna varit med i en olycka under sommaren (juni–september), 28 procent under vintern (december–mars) och övriga 31 procent under vår och höst (april–maj samt oktober–november).

Onsdag vanligaste olycksdagen

Vad gäller de olika veckodagarna så var det under 2020 flest som omkom i en olycka på en onsdag (34 personer) och lägst antal en tisdag eller fredag (26 personer vardera dag) (Figur 6). Det senaste

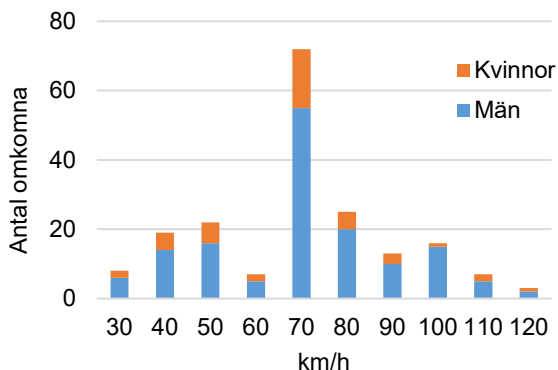
decenniet har antal omkomna varit i genomsnitt 0,7 personer *per dag* för vardagarna måndag–torsdag och 0,8 personer *per dag* för helgerna (fredag–söndag).

Figur 6. Antal omkomna per veckodag. År 2020.

Få omkommer på vägar med hög hastighetsgräns

Av de 204 som omkom under 2020 omkom en majoritet (66 procent) i olyckor *utanför* tätbebyggt område.² Vanligaste hastighetsgränsen på olycksvägen var 70 eller 80 km/h. Det är mycket få personer som omkommer på vägar med de högsta hastigheterna (Figur 7).

Figur 7. Antal omkomna per hastighetsgräns på olycksvägen samt kön. År 2020.

Anm: Utöver vad som visas omkom 10 män och 2 kvinnor på väg med hastighet 20 km/h, 10 km/h, gångfart eller okänd hastighet.

Mer information

Du hittar tabellerna med den officiella statistiken, tidigare års tabeller och beskrivande rapporter samt kvalitetsdeklaration för statistiken här: www.trafa.se/vagtrafikskador. Det finns också möjlighet att göra egna urval ur statistiken om vägtrafikskador i vår statistikportal: www.trafa.se/vagtrafik/vagtrafikskador/?cw=1&q=t1004

Kontakt

Maria Melkersson, 010–414 42 16, e-post: maria.melkersson@trafa.se

Många viltolyckor men få orsakar dödsfall

Under 2020 omkom 3 personer i viltolyckor, 1 personbilsförare och 2 personbilspassagerare. Dessa viltolyckor är alltså *dödsolyckor* med vilt inblandat och de är ett fåtal varje år. Totalt skedde under 2020 ungefär 61 000 rapporterade viltolyckor, enligt Nationella Viltolycksrådet. De vanligaste djuren i alla de rapporterade viltolyckorna under 2020 var rådjur (74 procent av olyckorna) följt av vildsvin (12 procent) och älg (8 procent).³

Singelolyckor främst med personbil och tung MC

Av de 204 personerna som omkom under 2020 förolyckades 71 personer (35 procent) i *singelolyckor* med motorfordon. Vanligaste singelolyckan var med personbil (53 omkomna) följt av motorcykel singel (11 omkomna). Av de omkomna i MC singel var samtliga förare.

Av 18 omkomna cyklister var 7 i singelolycka med cykel. Övriga 11 omkomna cyklister var i kollision med ett motorfordon.

Stora regionala skillnader

Antal omkomna per län var under 2020 som lägst 2 personer i Gotlands och Blekinge län och som högst 39 omkomna i Skåne län. Antal omkomna varierar mycket över åren särskilt i län med mindre befolkning. Antal omkomna per 100 000 invånare under de senaste 10 åren har varit lägst i Stockholms län följt av Blekinge, Uppsala och Östergötlands län.

Högst antal omkomna i relation till befolkningen har det varit i Norrbottens län följt av Jämtlands, Gotlands och Västernorrlands län. Studier visar att hög befolkningstäthet är gynnsamt för trafiksäkerheten.⁴

² 29 procent omkom inom tätbebyggt område och 5 procent inom okänd bebyggelsestyp.

³ www.viltolycka.se/statistik/viltolyckor-for-respektive-viltslag

⁴ Se vidare diskussion om regionala faktorer och skillnader i dödstal i *Vägtrafikskador 2012* (Trafikanalys Statistik 2013:9).